No. 1106 Zaterdag 4 Maart 1905. 22ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 3 Maart.

DE WOELINGEN IN RUSLAND.

RUSSEN OVER RUSLAND.

II.

Ondervraagd over *„den inneren Wert der russischer Rente"* gaf een *Bankdirector* aan Ganz het volgende bescheid:

„Zoolang onze Russische boer nog in staat zal zijn om honger te lijden en zijne vruchten te verkoopen, zoolang er nog gendarmen zijn, die den belastinginner hulp verleenen en lieden, die ons nog verder borgen, zoolang is de betaling der coupon zeker. Wanneer ons budget een reëel budget was, behoefden wij geen nieuwe schulden te maken om oude renten te betalen". Deze *Bankdirector* zag in Rusland's veroveringspolitiek de oorzaak van den financiëelen achteruitgang en hij ging zelfs zoo ver van te beweren, dat een volslagen nederlaag in het Verre Oosten, welke de bureaucratie zou dwingen van haar imperialisme en hare grootscheepsche oeconomische plannen af te zien, onder financiëel oogpunt een geluk zou zijn voor het land, omdat men dan de uitgaven sterk zou kunnen beperken en er *verder toe zou overgaan, in Rusland den aan delfstoffen schatrijken bodem te ontginnen.*

* *
*

In het algemeen is de (niet-ambtelijke) Intelligenz zeer tegen de autoen bureaucratie gekant; vooral de universiteits-studenten zijn op de autocratie en de autocraten erg gebeten. De verlangde hervormingen aan Universiteiten zelve zijn slechts bijzaak, wat de studentenwereld eischt, is; vervanging van het absolutisme door een constitutioneelen regeeringsvorm.

Men wint er weinig mee, wanneer men de oproerigen met honderden in de gevangenis zet; integendeel de aureool van dit „martelaarschap" begeeren deze ontembare fanatici juist, omdat zij prikkelend werkt op het oproerig instinct der menigte.

De Universiteiten zijn daarom veelal revolutionaire centra. Eene strenge censuur moge de professoren al beletten leeringen te verkondigen, welke voor het voortbestaan van het absolutisme gevaarlijk konden worden — de studenten, die in Rusland daarenboven voor een zeer groot gedeelte uit de geringere volksklassen stammen en zich derhalve met de verdrukten solidair gevoelen, brengen door hunne niet altijd even gematigde theorieën over vrijheid en menschenrechten zoowel als door hunne suggestieve demonstraties, die in het Tsarenrijk aan de orde van den dag zijn, het gewone volk in gisting. Door de alles behalve onschuldige studenten-opstootjes, welke de grenzen van het „studentikooze" ver overschrijden, wordt het denkbeeld: revolutie, gepopulaseerd, het afschrikwekkende gaat er af.

Zoo ontstaat een samenleving, waarin de meer ontwikkelden en voornameren, voor zoover het eigenbelang hen niet een bestendiging van de heerschende misstanden doet wenschen, vijandig staan tegenover den bestaanden regeeringsvorm, en nu kan zelfs in Rusland een stelselmatige afsluiting van het gewone volk niet verhinderen, dat de (betrekkelijk) nieuwe denkbeelden over politieke vrijheid en burgerlijke rechten van de hoogere sfeer in de lagere afdalen, en wel allerminst, dat de daarin rondwarende geest van ontevredenheid zich aan andere kringen meedeelt. De drang naar hervorming komt van alle zijden, van onder en van boven, en daarom *moet* de Tsaar op den duur wel, goedof kwaadschiks, het absolutisme prijsgeven. Of Rusland op het oogenblik de betrekkelijke weelde van den consitutioneelen regeerinsvorm kan dragen, wordt — ook Ganz kwam tot deze bevinding — door vele welmeenende personen, die met tegenwoordige misstanden overigens allerminst vrede nemen, ernstig betwijfeld.

* *
*

De drie steunpilaren, waarop het Russische Rijk rust, zijn: het absolutisme, de *orthodoxie* (de Grieksch-schism atieken) en het *Russendom.* De achterstelling van de heterogene rassen als ook van de aanhangers der verschillende christelijke, niet-orthodoxe geloofsbelijdenissen (o. a. de Katholieken), die voor ketters aangezien en als zoodanig door de vertegenwoordigers der *theocratisch*-staatkundige macht behandeld worden, is derhalve van het Russisch regeeringsstelsel, zoolang dit geen wezenlijke, ingrijpende verandering ondergaat, niet te scheiden; die achterstelling vloeit er logisch uit voort.

Om deze en andere bijkomende, genoeg bekende, redenen kunnen de *Joden* bij bestendiging van het tegenwoordige regiem uiteraard nooit in aanmerking komen voor het volle burgerrecht.

Dit exclusivisme deed, wat Ganz noemt *„Die Judennot"* en *„Die Judenfrage"*, ontstaan. In Rusland wonen omstreeks 5 millioen, meestal zeer arme Israëlieten (grootendeels wonend in Poolsch Rusland); ofschoon zij derhalve slechts 4 pCt van de geheele bevolking uitmaken, worden zij voor staatsgevaarlijk gehouden en is hun het verblijf, wat het eigenlijke Rusland aangaat, slechts in bepaald aangewezen plaatsen geoorloofd: ook is hun de toegang tot verschillende betrekkingen, alsmede de uitoefening van het landbouwbedrijf ontzegd.

De Regeering geeft derhalve blijk van een zeer anti-semitische gezindheid.

Ten slotte nog enkele losse opmerkingen en aanhalingen tot bevestiging van hetgeen we vroeger schreven.

Ziehier eenige uitlatingen, welke Ganz uit den mond van zijn zegsmannen opving:

„Wij worden geregeerd door een Camerilla van beambten, die volstrekt geen belang hebben bij de welvaart des lands, maar het hoogste bij de handhaving harer macht.

„Ons aller verdrukker, het gevaar voor den tegenwoordigen, onzaligen oorlog is de camerilla der ambtenaren."

De organisatie der beamten wordt genoemd „een net van staaldraad, dat elke ontwikkeling van het Russische volk verhindert."

„In dit land regeert alleen het Ministerie van Binnenlandsch Zaken, dat is de geheime politie."

„De Russische autocratie wordt alleen verzacht door den roebel (omkooping), zonder den roebel ware het leven niet uit te houden.„

„Heerscherswaan, zucht om carrière te maken en klassebelang (der beambten) werken samen om van menschen, die gelijk anderen uit eene moeder geboren zijn, volstrekt ge'wetenlooze, onbarmhartige kwelgeesten en woestelingen te maken, tegen wie geen bescherming is."

Als de een of ander verdacht is, wordt het briefgeheim eenvoudig geschonden en huiszoeking gelast. Men kan dan heel blij zijn, als men niet onverwacht door de politie wordt ingerekend of verbannen. Dat is zeer gewoon.

De beambten, de keizerlijke bewakers en het hofpersoneel vervaardigen dreigbrieven tegen den Tsaar om hem vrees aan te jagen en de

Feuilleton.

St. Eustatiaansche Dingetjes en Datjes.

Wat zijn er toch rare menschen op dit ondermaansche!

Daar komt me nou in de(n) Maasbode van 8 Jan. l. l. iemand, die zich A noemt, den strijd aanbinden tegen onzen, nu bijna wereldberoemdenen steiger in spe.

Maar mijn goeie A, waar bemoeit ge je eigenlijk mee?

Gun je ons dat steigertje niet?

Gelooft ge nu heusch, dat de Koloniale Raad, voor wien ge in 't krijt tradt, met uw geschrijf zoo bijzonder ingenomen is?

Ach kom, dat weet ge wel beter. Zoo niet, trek dan maar eens op informatie los, Curaçao is zoo groot niet.

Nu ter zake, doch eerst kennis maken:

Jan Paul van St. Eustatius „dat niets is en nooit iets worden zal." ......'n buiging...... Angenaem!

Mr. A van Curaçao, dat alles is en altijd alles zijn zal......'n dito rugkromming...... Angenaem!

Mr. A, excuseer me, maar ik ben 't niet heelemaal eens met uw stukkie, pardon, met uw doorwrochte verhandeling.

Waarom niet, mensch van de Bovenwinden?

Daarom niet, verheven bewoner van Curaçao, luister en dra zult ge 't weten.

U bestrijdt de *mogelijkheid* van 'n steiger op Eustatius, omdat we hier hebben:

„'n open strand aan het Z. W.
„van het eiland, waar gestadig hoo-
„ge golven komen aanrollen, waar
„alles in de nabijheid onder 't aan-
„spoelend zand wordt begraven,
„grondzeeën wringen en woelen, zoo-
„dat bijwijlen nog dit jaar alle
„bootjes kort en klein worden ge-
„slagen."

Mag ik dit inderdaad mooie volzinnetje eens eventjes onder het ontleedmes nemen?

Dat hier „GESTADIG" hooge golven komen aanrollen is fictie; alleen bij Z. W. wind, en 'n iegelijk weet, dat de wind lang niet altijd uit dien hoek blaast.

„Alles in de nabijheid wordt onder 't aanspoelend zand begraven."

Kom nou? Pal bij de landingsplaats steekt 'n stukkie fondament van 'n huis, uit 't begin der vorige eeuw, 'n klein endje boven zee uit. Zeven jaren geleden was dit reeds 'n geliefkoosd zitje voor visschende joggies. Nu nog!

Als alles onder aanspoelend zand begraven wordt dan dat stukkie fundament toch zeker, nà 7 lange jaren.

Verder: „grondzeeën wringen en woelen er", had daar *nu en dan* bijgevoegd, dan was 't juister geweest En ten slotte:

„Zoodat nog dit jaar alle bootjes „kort en klein werden geslagen."

Mijn goeie mensch, hé, wat ben ik toch geschrokken, toen ik *dat* las. ik was er heelemaal van overstuur.

In 1904 al onze bootjes tot mortel geslagen, en ik, die pal aan zee woon, heb daar heelemaal niets van geweten! Ik dacht, ik word oud, mijn memorie schijnt op den loop, maar zekerheid wil ik hebben, en ik toog op informatie. En wat was mijn conclusie, toen ik mijn hoed weer aan den kapstok hing?

Dat Mr. A, precies met evenveel recht had kunnen beweren, dat ze verleden jaar op het Schottegat schaatsen gereden hadden, of in de Punda den machinist van de Hollandsche boot met sneeuwballen hadden gegooid. Want......... AL onze sloepies zijn nog springlevend! Geen *enkele*, versta wel, geen *enkele* is kort en klein geslagen.

A, volg mijn raad en wend U voortaan tot 'n ander informatiekantoor. Dat mannetje, dat u van advies dient, is heusch niet betrouwbaar.

Maar laat ons verder gaan.

'n Steiger van 6000 gld. beschouwt A als 'n nonsensding, eentje van 26000 pop zou 't 'm beter doen.

Nu dat ben ik volkomen met 'm eens. Voor 'n gulden of 20 koop je 'n degelijker pantalon, dan voor 4,50.

Maar toch wederom 'n heele kleine opmerkinkje.

Op St. Kitts ben ik nog al goed bekend, ook met de verschillende steigers en altijd speelde 't mij door 't hoofd, dat die pier van „Old Road" juist 'n geschikt exemplaar voor mijn rots zijn zou,

Nou vergeet vooral niet, dat „Old Road" ook ligt aan 't Z. W. van St. Kitts, en precies dezelfde open strandformatie heeft als St. Eustatius. Dus grondzeeën, die wringen en woelen, etc. etc., enfin van hetzelfde laken 'n broek, zou 'n oud docent van mij zeggen.

vervolging van de „revolutionairen" in zijn oog te billijken.

Een deel der pers heeft zich vrijwillig onderworpen aan de staatscontrôle en mag dus alleen schrijven, wat de Regeering, d. w. z. de bureaucratie goed vindt; de andere bladen moeten heel, heel voorzichtig zijn met het opnemen van berichten, en vooral geen afkeurende critiek oefenen op het regeeringsbeleid, anders worden ze eenvoudig opgeheven. Onnoodig te zeggen, dat het publiek weinig lust gevoelt om zijn geld te steken in organen, die een zoo wisselvallig bestaan hebben.

Van den oorlog en andere belangrijke gebeurtenissen krijgt de Rus juist zooveel te hooren, als de Regeering wil; en zoo valt het te begrijpen, dat bij het uitlekken van minder gunstige berichten het ontgoochelde en teleurgestelde volk in wrevelige stemming geraakt en begint te morren tegen een Regeering, die er schuld van draagt, dat juist de meest belanghebbenden het minst op de hoogte worden gesteld van den toestand.

Het vertrouwen in de pers gaat bij het publiek heelemaal te loor Een gevolg hiervan is, dat het volk gretig uitziet naar het geschrijf van de in 't geheim gedrukte of uit het buitenland binnengesmokkelde geschriften, die in plaats van het volk voor te lichten door een billijke en passende critiek te oefenen op de werkelijke misstanden, veelal voedsel verschaffen aan den revolutionairen geest.

Zoo neemt de oproerige gezindheid immer toe en kan zij leiden tot catastrophen als die, zooals er zich te Petersburg afspeelden.

Dit alles overwegende, is men geneigd met een „russischen Conservativen" te besluiten: *Gar keine Hoffnung*, Niet door revolutie, maar door een rustige ontwikkeling van het volks- en staatsleven, door eene geleidelijke invoering van hervormingen, niet anders dan langs den weg eener normale evolutie kan Rusland deelachtig worden aan de zegeningen van de Europeesche beschaving en met name aan de voorrechten van den parlementair–constitutioneelen regeeringsvorm, waarvoor het Moscovitische Rijk thans nog niet rijp is en door eene omwenteling zeker niet rijp wordt.

(*De Tijd*)

HET ARCHEOLOGISCH EN ETHNOGRAPHISCH ONDERZOEK VAN CURAÇAO, BONAIRE EN ARUBA.

VII.

ARUBA.

„De Heer van KOOLWIJK vernam, dat vroeger bij gelegenheid der cochenillecultuur onder Gouverneur RADERS, eenige grootere dergelijke potten met menschelijke beenderen in de Indianen-Kampen op Curaçao en Aruba zijn uitgegraven, die echter in stukken vielen, waarvan de fragmenten evenmin bewaard werden. Bovendien werden zoowel in vroeger als later tijd deze potten, die de overblijfselen der vroegers bewoners bevatten, op Curaçao en de andere eilanden veelvuldig gebruikt om er water in te bewaren; ook nu is dit het geval en zijn dergelijke potten algemeen onder den naam van „*Dsjars*" bekend. Een dezer potten uit het „Kamp" van Santa Cruz, die eveneens menschelijke beenderen had bevat, had langen tijd aan een der bewoners zijn diensten bewezen, om er water in te bewaren, en geraakte toevallig in stukken, toen een dorstigen ezel, met zijn kop in de opening beklemd, slechts door den pot te verbrijzelen, zijn vrijheid kon teruggegeven worden.

Het gelukte den Heer VAN KOOLWIJK nog een dergelijken pot machtig te worden door tusschenkomst van den onderwijzer H. KUIJPERS in Oranjestad ten wiens huize deze vele jaren gediend had om water te bewaren."

„In het „Kamp" bij Santa Cruz werden ook nog, behalve deze grootere potten en talrijke brokstukken van fijner aardewerk, eenige andere voorwerpen gevonden: o. a. een ronde steen van graniet, die waarschijnlijk als slijpsteen gediend heeft: hoog of dik 5,3, doorsnede 9,5 c. M. volgens afbeelding; een groot stuk graniet met een holte er in, waarbij een langwerpig ronde wrijfsteen, om het koren fijn te malen: een oudere methode om de spijzen te bereiden of voor andere huiselijke doeleinden gediend hebbend: de holle steen lang 46, breed 26, de wrijfsteen 11,5 bij 7,2 c. M. (volgens afbeelding).

Tot de meer zeldzame voorwerpen behoort een klein, zeer ruw bewerkt, wanstaltig beeldje, uit grove grijsachtige aarde gebakken, van binnen hol met een kleine opening aan den kop; hoogte 8, breedte 7,5, dikte 4,5 c. M." [zie gekl. afb.]

„In de nabijheid van de plantage „*Fontein*" op het zuid–oostelijk deel van het eiland werd in een zandheuvel tusschen brokstukken van vaatwerk, aardewerk en menschelijke beenderen, een volkomen ongeschonden waterkruik uitgegraven, van vrij sierlijke, fijne bewerking. [Vgl. gekl. figuur op ¼ der ware grootte.) De hals er van wordt gevormd door een hoofd, met een tamelijk mismaakt gemaalt, en heeft boven aan den schedelkant een opening, de buik der kruik is naar den benedenkant veel enger en loopt uit in een stompen voet. Onder aan de achterzijde is een opening, die met een houten of dergelijken stop kon gesloten worden. De grondkleur is rood, de bovenste helft van den buik was met zwarte streepen, die elkander kruisen, en vierhoeken of ruiten vormen, versierd. De hoogte bedraagt 46, de middellijn van den buik 40 c. M. In dien zandheuvel werd verder niets bijzonders gevonden Dit is tot nu toe het eenig vaatwerk van fijner soort, dat op dit eiland zoo gaaf te voorschijn gekomen en geconserveerd gebleven is."

III

Schedels van Curaçao en Aruba onderzocht door

G. A. KOEZE

In het eerste hoofdstuk: „*Ueber die Herkunft der untersuchten Schädel*" geeft de Heer G. A. KOEZE eenige bijzonderheden, de plaats, denidatum, en den ontdekker dezer vijf caraïbenschedels die den lezer reeds uit het voor afgaande voldoende bekend zijn.

In het 2e hoofdstuk: *Beschreibung der Schädel* en het 4e hoofdstuk: *Schädelmaasse van 5 Caraïbenschädel*, worden alle uitterlijke kenteekenen en afmetingen tot in de kleinste bijzonderheden opgenoemd, die echter alleen voor medici en den anthropoloog interessant doch voor verreweg de meerderheid der lezers totaal onbegrijpeiijk en ongenietbaar zijn, reden waarom ik ze hier achterwege laat.

Het derde hoofdstuk: *Schlussbemerking* deel ik hier onverkort mede:

„Natuurlijk is het geheel onmogelijk, uit zulk en kleine reeks van schedels, die bovendien nog zoo defect zijn, anthropologische resultaten betreffende de vroegere Indianenbevolking van Aruba en Curaçao af te leiden. Daar echter, voor zoover wij weten, deze de eerste Caraïben-schedels zijn, die ooit beschreven zijn, zoo dacht het ons niet ondienstig, deze zoo nauwkeurig mogelijk te beschrijven."

„Dit staat minstens vast, dat de Caraïben een kleinen, zeer graciel (smal) gevormden schedel hadden, die zij zeer dikwijls op kunstmatige wijze misvormden en wel op de wijze, die ook op de Philippijnen en in den Maleischen Archipel gebruikelijk is." (Bij de beschrijving van de schedels no. 3 en no. 5 zegt G. A. KOEZE: „Deze schedel is op kunstmatige wijze buitengewoon sterk misvormd, vooral van voren naar achteren tezamengedrukt, zoodat het voorhoofd in een bijna effen, vlak deel veranderd is." 1)

„Daaraan is het toe schrijven, dat de schedels dikwijls brachycephal [kortrond] zijn."

„De niet of slechts weinig misvormde schedels toonen, een index 76 — 79, zoodat voor de normale Caraïbenschedels de mesocephale (de middelsoort) de type schijnt te zijn geweest."

„In zijn geheel is tot nu toe weinig over de Caraïben geschreven."

„HOVELACQUE-HERVÉ Précis d' Anthropologie p. 5 20 geven als index 81 en 79.9 voor de levenden, wat misschien mesocephal voor de schedels beteekent.

(1) Dit resultaat der anthropologische onderzoekingen des Heeren G. A KOEZE is in nauwkeurige overeenstemming met de ethnographische aanteekeningen omtrent de Caraïben van den franschen natuuronderzoeker den Dominikaan Pater LABAT.

Bij zijn reizen en verblijf in West-Indië van 1693 — 1706 trof hij de Caraïben nog in hun oorspronkelijken natuurstaat aan, en zegt van hen:

„Zij zijn allen welgevormd en goed geproportioneerd, en de trekken van het aangezicht zijn tamelijk aangenaam. Alleen het voorhoofd schijnt iets buitengewoons te zijn om dat het zeer plat en ingedrukt is. Evenwel worden zij zóó niet geboren, maar zij dwingen het hoofd der kinderen met geweld tot het aannemen van deze gedaante, door een klein plankje over het hoofd heen te leggen, en dat, achter het hoofd zeer stijf vastgebonden, zóólang daar op te laten, totdat het voorhoofd zijn vasten vorm verkregen heeft en plat blijft, zoodat zij, zonder hun hoofd op te richten bijna lijnrecht naar boven kunnen zien. [I. p. 188].

Ik heb toen gemaild naar bevoegde autoriteiten om opgave van kosten van die Old Road–wharf en ik ontving 't volgend antwoord .

Cost of Old-Road-wharf.

Length	150 feet.
Width 22 ft. outside	diminishing.
11 ft. inside	—

SYNOPSIS.

50 piles	$	300,00
8000 ft. Pitch Pine		320,00
50 Pile shoes		72,00
50 Iron Bolts		40,00
Other bolts, nails, etc.	±	100,00
Workmanship		480,00
Total cost	$	1312,00

Dat is in goed Hollandsch geld precies 3280,00 guldentjes.

Meer nog, de maker van dien Old-Roadschen voelarm met de buitenwereld verklaarde zich willig om voor dienzelfden prijs precies zulk 'n pier op Statius daar te stellen. [Dat laatste woord is 'n germanisme, ik weet 't; maar 't drukt mijn gedachte uitstekend uit, en dat is hier de **zaak**.)

Nu vergeet niet, dat deez' steiger 150 ft. lang is, dus slechts 'n voet of wat korter dan 't St. Martijnsche „duitje". Met die 2720 pop. die ons dan nog resten, kunnen we zeker 'm wel zóó voorzien, zóó zeevast maken, dat ie tegen orkaan en grondzee menschelijkerwijze bestand is.

Hoe lang die geen Old-Road–wharf bestaat en hoeveel orkanen, die al heeft meegemaakt, ben ik niet te weten kunnen komen, maar wel weet ik, dat de Engelschen op St. Kitts niet zoo dom zijn om 'n steiger te bouwen, die orkaangeloei en groundsea-rollers weerstaan kan. Daar zijn ze te practisch voor.

Hoogstwaarschijnlijk heeft A in ze'n jonge jaren geen cursus in bouwkundig teekenen doorgemaakt, en daarom zou 't logischer van 'm geweest zijn eerst de berekening van den deskundigen FAUEL te hebben afgewacht. Toch zulk 'n haast was er niet bij ze'n St. Eustatiaansche steigerafkammerij!

Aber immer weiter!

A heeft blijkbaar 'n maand of wat geleden mijn „Ditjes en Datjes" gelezen, die ik ter verdediging van onze pier ter perse zond.

Ik noemde toen 't voorstel van den Kolonialen Raad „om 't met 'n eenvoudiger steiger te beproeven zeer onbeleefd „reiner unsinn"; en voor 't argument van 'n hooggeplaatst persoon „dat 'n steiger verscheping van vee vergemakkelijkt," had ik ook geen ooren. Is 't nu fair van A om tegen dat voorstel en argument zoodanig van leer te trekken, nu de steigervoorstanders reeds grif hebben toegegeven 't ook daarmee niet eens te zijn? Dat zaakje was afgedaan, niemand dacht er meer om die ouwe koeien uit de sloot te halen. Enfin, smaken verschillen! Ik hou niet van ouwe koeienbiefstuk.

Eindelijk ben ik gekomen, waar ik wezen wil.

A wil hier wel toegeven „dat de „landing nu juist niet modern is, dat „echter door de bedrevenheid der boot„sliu 't gevaar van nat worden prac„tisch tot nul gereduceerd wordt, dat „ie vreest 't getal 25 te noemen van „personen die jaarlijks op Statius „landen, natuurlijk met uitzondering „van die geen been vinden in de ri„sico van nat worden."

Ah zoo, één ding hebben we toch al gewonnen, nml. „dat de landing bij lange niet modern is."

Voor die woorden ben ik A dankbaar, jammer dat ie 't niet wat sterker uitgedrukt heeft; b. v. zoo iets van oertdijchtig.

A houdt van 't woordje „phrase." Nu 'n phrase van 't zuiverste water is 't, dat met 'n bedreven bootsman ér zoo goed als geen gevaar van nat worden bij 't landen alhier bestaat. Doe me 'n pleizier en kom nog eens hier op visite en interview dan Johny onzen bootsman eens, 'n man die ik weet niet hoeveel tiental jaren reeds met ze'n boot uit en in zee gesleept en gegooid is. Die zou u staaltjes kunnen vertellen waarvan uw haarbos (als ge nog zoo rijk zijt) stijl omhoog zou rijzen.

En nu A, luister nu eens goed.

Weet ge hoeveel menschen er in 1904 op St. Eustatius geland zijn?

Precies **1367**!!!!!

Dat is toch wel iets meer, dan 25, zegge vijf en twintig! Als men daar nu die bewuste 25 van af trekt, dan heb je 1342 redelijke wezens die er volgens u geen been in zien om nat te worden.

Maar mijn waarde A. denkt ge dat er hier op Statius Koppensnellers of Papoeas wonen?

Wie is er nu toch in hemelsnaam onverschillig voor 'n zee douche, als ie op reis gaat of thuis komt? Juist voor die stakkers, wier heele garderobe nog geen halve kerosinekist vult, is zulk 'n zeetje-over, dikwijls 'n ramp.

Neen A, neen, neen, neen, dat hadt ge niet moeten neerpennen, daar hebt ge je heusch 'n beetje vergallopeerd, zoo'n sentenite heeft heusch geen blijken van groote naastenliefde; 't zijn maar negers, distilleer ik met recht uit uw geschrijf, die kunnen voor mijn part wel nat worden.

En dan dat getalletje 25!

Good gracious! Alleen de dokter van Saba landt hier al 24 maal per jaar.

Commentaar overbodig.

Ik zou haast zeggen, A, ga je in den hoek staan schamen, maar dat zeg ik niet. Altijd parlementair, dat is mijn prnciep, en mijn principen zijn me heilig.

„We moeten nu niet denken, dat „na 't voltooien van den steiger 't „gevaar eenigzins bestreden is, zegt A.

Dat is nogal positief, nogal boud gesproken.

Dat er noch steamers, noch barken of schoeners aan den steiger kunnen aanleggen, is nu juist geen nieuwbulletin. Op Basse Terre, het hoofdplaatsje van St. Kitts met haar 2 formidabele pieren, gebeurt dat ook niet; maar 't is juist de kwestie, *dat de steiger je buiten de branding brengt*, en dat zal 'm 'n steiger van ± 150 Eng. voet prachtig! klaarspelen. De bewering dat dan toch nog mensch en cargo gepekeld wordt, ben ik zoo zoo vrij te betwijfelen. Waartoe dienen dan al die steigers en steigertjes op bijna al de W. I. eilanden.

Ook DENIKER [The Races of man. p. 552] geeft gelijke indices aan. De lengte, die HOVELACQUE–HERVE en DENIKER opgeven, is slechts gering [minder dan 160. c. m.] wat aldus met de kleinheid der schedels heel goed vereenigbaar is."

„Verdere gevolgtrekkingen zijn op zulk een klein getal schedels niet te maken. Misschien brengen latere vondsten meer licht in deze kwestie."

P. S.

Misschien dat, na lezing dezer artikelen, dezen of genen de lust bekruipt, op ontdekking te gaan in de oude Indianenkampen. Het is te wenschen.

Doch men geve den moed niet zoo spoedig op. Na alles, wat er in den loop der tijden gezocht, gevonden en vernield is, zullen de *waardevolle* ontdekkingen steeds zeldzamer worden. Mits dit onderzoek onder goede leiding en toezicht met de uiterste omzichtigheid geschiedt, kan er nog veel aan het daglicht worden gebracht, dat een eervolle plaats verdient in ons eigen KOLONIAAL MUSEUM en tegelijk de archeologische, ethnographische en antropologische wetenschap ten goede kan komen. Veel succès!

Ik zend de „FESTGABE", de kleinfolio brochure, waaruit ik deze artikelen vertaalde, aan de Redaktie van de *Amigoe di Curaçao*. Zij, die werkelijk belang stellen in deze onderzoekingen, kunnen dan, op het bureau der redaktie, tot betere toelichting met de afbeeldingen der vondsten kennis maken.

R. E.

Ingezonden Stukken.

Geachte Redactie,

Met groote verwondering heb ik het bericht VRIJE OVERTOCHT in Uw geacht blad van 18 Febr. ll. gelezen. Dit bericht schijnt te willen logenstraffen, wat wij vroeger in Amigoe of La Cruz hierover schreven. Mocht dit 't doel zijn dan moet ik tot mijn spijt bekennen, dat men hierin niet is geslaagd. Oogenschijnlijk heeft het den schijn er van; die cijfers spreken, maar helaas, niet als een bus. Zij bewijzen, bij nader inzien, niets.

Eenige jaren geleden schreven we, dat het ons onbegrijpelijk voor kwam, dat er aan onvermogende zieken, wier opname noodzakelijk was in het hospitaal op Curaçao, een vrijen overtocht met de Gouvernements-schoener „Gouverneur van Heerdt" geweigerd werd en dit niet, omdat de Heer Gezaghebber dit niet oorbaar achtte, maar wijl volgens een schrijven van den Heer Gouverneur, deze zieken maar moesten trachten klaar te komen door *particuliere liefdadigheid*; op vrijen overtocht van Gouvernementswege behoefden zij niet te rekenen. Deze brief of missive was geschreven, na ingewonnen advies van den H.E.G. Gouverneur, door den Heer Selhorst, destijds belast met de administratie van de Paket „v. Heerdt." Tot nog toe is niet van dezen regel afgeweken, of liever heeft men zich strikt aan dit schrijven namens Z.H.E.G. gehouden. En de aangehaalde lijst dan? Met Uw welnemen, de zieken op de in deze lijst aangegeven datums vervoerd, en wel *kosteloos*, vielen niet onder de categorie waarover wij schreven, noch die van 23 Jan. 1904 (1 en geen 2) en evenmin 23 April 1904 (2 en niet één, zooals abusievelijk in Uw lijst staat vermeld), want deze zieken, waren door het Gouvernement opgezonden, op aanraden of last van den Gouvernements geneeskundige wijl zij schadelijk waren voor de publieke gezondheid wegens melaatschheid en andere ziekte. Deze gevallen, waar vrije overtocht is verleend, kunnen toch niet tegen ons aangevoerd worden, alsof wij iets beweren zouden, wat bezijden de waarheid is.

Maar om nog een klaarder bewijs te geven: het is mij uit *zekere bron* bekend, dat meermalen èn door *particulieren* èn door de *Armenkas* van Bonaire de overtocht betaald is voor onvermogende zieken, die een bewijs van onvermogen hadden om in een hospitaal van Curaçao te worden opgenomen, deze zieken zijn mij met *naam* en *van* bekend.

Maar de lijst zelf kan tot bevestiging dienen. Er zijn *acht* personen verzonden van Curaçao naar Bonaire met vrijen overtocht en *geen enkelen* van Bonaire naar Curaçao, tenzij de zieken, waarvan wij boven spraken en die niet mee mogen tellen in deze kwestie.

Geachte Redacteur, U zult mij zeer verplichten met het opnemen van dit schrijven in Uw geacht blad om der waarheidswille en om het zand, dat men in de oogen der geachte lezers heeft willen strooien ter verblinding weg te vagen en de zaak weer met gezonde oogen te beschouwen.

Tot nog toe heeft hier niemand noch Gezaghebber, noch Ontvanger het recht aan onvermogende zieken een vrijen overtocht te verleenen, daar het bovenaangehaald schrijven van den Heer Gouverneur nog steeds in volle kracht moet gehandhaafd. Mocht de Administrateur van Financiën thans gemachtigd zijn dit besluit in te trekken, wij hopen dit voor de arme zieken, en voor de eer en goeden naam van onze kolonie, moge deze opheffing dan ten spoedigste meegedeeld worden aan den Heer Ontvanger; die op dit eiland hiermee belast is.

Mijn dank bij voorbaat voor de opname.

Bonaire, den 26^e^. Februari 1905.

F. C. SMITZ,

pastoor.

Nieuwsberichten.

Curaçao

Scheepvaart.

Van 16—28 Februari liepen onze haven binnen:

Stoombooten	15
Bijlanders	16
Goeletten	20
Jachten	2
Brik	1
	54 schepen.

Dit is in dertien dagen bijzonder veel, als men in aanmerking neemt, dat het nog meer dan 4 schepen per dag is, wat dus bij een maand van 30 dagen 120 schepen zou geven. Daar er in de eerste helft van Februari slechts 47 schepen binnenliepen in 15 dagen, geeft dit nu maar een totaal van 101 voor de geheele maand.

Leger.

De 1ste luitenant L. LENS, van het 2de reg. inf., gedetacheerd bij de militaire verkenningen te 's Hage, wordt gedetacheerd bij het garnizoen op Curaçao.

Deze luitenant, ook aan den topographischen dienst verbonden, zal derhalve Kapitein PLIESTER opvolgen en het door hem begonnen werk van het opmeten en in kaart brengen der gouvernementsgronden verder afwerken.

Manoeuvres.

Maandagmorgen trok een divisie manschappen onder commando van Luitenant MAAS naar Hato tot het houden van schietoefeningen. Ook een kanon, getrokken door twee muilen, werd meegevoerd.

Gisterenmorgen was er groote schietoefening, waarbij verschillende personen waren uitgenoodigd. Na afloop daarvan vereenigden zich dezen met den Heer VAN LIER aan een lunch.

Zaterdagmorgen werd de divisie,

Ruim dan al die pieren en piertjes maar liever op, dat hout en die palen komen altijd nog wel van pas.

En nu onze cargo.

Ingevoerd werd verleden jaar voor 'n waarde van *f* 24192.36, uitgevoerd voor een waarde van *f* 14589.50.

Dat kan nogal schikken, dunkt mij Verbeeld A zich dat we hier alleen maar yams en bataten uitvoeren? Is hij vergeten dat onze katoen met goud op de Cur. tentoonstelling bekroond is? Moet die ook niet verscheept worden, en zou 't geen zonde en jammer zijn, als ze gepekeld en dus bedorven haar intrede op de wereldmarkt deed. Dan was ineens de klad er in, en alle hoop den bodem ingeslagen. Is 't aangenaam om door 't zeewater je diverse huishoudelijke ingredienten, je eetwaren zooals b. v............ maar neen, lees me stukkie nog maar eens over, daaromtrent gepasseerd jaar in den Amigoe verschenen, ik verval niet graag in herhalingen.

Dat voorbeeldje van naar lading zoekende kapteins kan ook den toetst niet doorstaan.

Al had St. Martin, 't mooiste piertje van de West, dan zou 't toch geen aardappel of koebeest meer of minder verkoopen, om de eenvoudige reden dat die zeelui drommels goed weten, dat de St. Martijnsche bataten van inferieure qualiteit zijn.

En de koeien dan? Wel bijna al 't vee van het Hollandsch gedeelte van St. Martin, wordt over land naar de vrijhaven Marigot (Fransch gedeelte) gevoerd, wordt daar zonder noemenswaardige onkosten verscheept, en maakt immer 'n pracht van prijs op Guadeloupe. En dat zouden die leuke kapteins niet weten? Nou? of ze! voor die zaakies zeilen ze naar andere oorden.

Dat is ook „interesant".

Die insinuatie op pover succes van gouvernements–cultures, laat ik liever onbesproken. Kom maar eens kijken, A, wat er hier de laatste jaren gewerkt en gezwoegd is; en tusschen 2 haakies, was dan de Cur. tentoonstelling ook geen succes voor ons eiland?

En ten slotte de kwestie over den „*productieven*" steiger.

Eerlijk gezegd weet ik van die zaak weinig af. Maar verondersteld, dat 't gebruik van den steiger verplichtend gesteld wordt, en je daarom 'n cent of wat moet betalen, dan behoeft A de arme bevolking, die anders wat hem betreft gerust 'n nat pak mag oploopen) toch nog niet zoo te beklagen

Als je nu landt, dan moet je met boot en al op 't strand gezeuld worden. Voor dat gevalletje zijn soms wel 4 mannetjes noodig. Die heeren moeten betaald worden. Geef die lui eens 'n dubbeltje, dan zal je ze eens met een lodderoog op dat stukkie zilver zien staren. Heb je nou 'n steiger, dan is dat volkje overbodig, en blijft je zilvermoney in je kurkdroog vessiezakkie, en wie zou dan niet graag die paar centen voor steigergeld offeren.

Ik geloof niet, dat deez' redenatie zoo heel ongezond is.

En hiermee neem ik afscheid van A. Nog blijft 't mij in raadsel, waarom gij, waarde A. van Curaçao, zoo heftig tegen die uitgave voor onze rots gekant zijt.

Curaçao heeft zich zelf NOOIT kunnen bedruipen, St. Eustatius jaren jaren lang, en versta dit wel en vergeet 't niet, heeft tonnen gouds aan 't moederland opgeleverd.

Is die uitgave van *f* 6000 nu heusch zoo heel ongemotiveerd? Kom, dat kunt ge niet meenen!

Meer dan ik zeggen kan, spijt 't mij, dat geen vaardiger hand dan de mijne, den handschoen heeft opgenomen, den handschoen dien ge ons, Statianen hebt toegeworpen.

Helaas, ik weet 't maar al te goed, ik ben geen man van fijn-gestyleerde volzinnen, van tropen en figuren, zooals gij, A van Curaçao.

Ik schrijf van „stukkie" en „nou" en „heusch" en „zaekies", en ik werp mijn zinnen dikwijls zonder fatsoen op 't papier. Ik schrijf zooals ik spreek.

Maar één ding heb ik op U voor, A van Curaçao! Ik strijd voor iets, voor 'n land, voor 'n onbeteekenend stukkie rots, dat wel is waar nietig, ja als 't ware verloren is in de onmetelijke, azure wateren van de Caraïbische zee, maar dat mij toch boven alles dierbaar is.

En gij, gij voelt niets voor St. Eustatius „dat niets is, en nooit iets zijn zal??

Is zulks waar, laat dan 't Hollandsch Gouvernement maar heel gauw dien lastpost aan Amerika verkoopen. In minder dan geen tijd is mijn dierbre rots, dan 'n kolenstation rijk, en 'n steiger misschien wel van *f* 26.000. En dan hebt ge uw zin.

Maar dan waait „the stars and stripes" van ons aloud Oranje-fort, in plaats van de Hollandsche driekleur. En dat zou mij spijten.

A en geestverwanten van A. ik groet U allen zeer.

JAN PAUL.

St. Eustatius, 23 Febr. 05.

welke Maandag was uitgetrokken, door de overige soldaten, begeleid door de muziek, afgehaald. Eerst werd nog voor het Militaire Hospitaal halt gehouden, de troepen stonden in 't gelid en de muziek bracht een aubade aan den Heer en Mevrouw LENS, waarna allen naar de stad trokken, weder onder commando van Luitenant MAAS.

Regenval.

van 1 — 10 Feb.	....	0,4 mM.
van 11 — 17 „	....	1,8 mM.
van 18 — 24 „	....	4.2 mM.
van 25 — 28 „	....	0 3 mM.
	Totaal	6,7 mM.

Visscherij.

Maandagmorgen half tien heeft Dr J. BOEKE eenige lieden geëxamineerd, die zich hadden opgegeven om als helper bij de zee-onderzoekingen hem ter zijde te staan.

Officieele Berichten.

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 1 Maart 1905, N°. 173, is de Gouvernements-beschikking, dd. 22 Februari 1905, N°. 147, houdende tijdelijke benoeming van den Heer M. RÖMER tot onderwijzer aan de Hendrikschool alhier, ingetrokken.

* *
*

Aan belangstellenden wordt hierbij medegedeeld, dat van den Gezaghebber van St. Eustatius voor de op dit eiland op te richten Permanente Tentoonstelling, tevens Schoolmuseum, de volgende voorwerpen zijn ontvangen:

5 varieteiten suikerriet, gewonnen op Bengalen.
Arrowroot, idem
Guinea-corn, idem
Cassave (bittere), idem
Raathoning.
Raat met jonge bijen en larven.
Twee stukken was.

Nog zij medegedeeld, dat in bewerking is een lijst, van alle voorwerpen, welke op voornoemde Tentoonstelling ter bezichtiging zullen worden gesteld, en dat die lijst, zoodra zij gereed zal zijn, ter algemeene kennis zal worden gebracht.

Koloniale Raad.

De publieke vergadering, zonder publiek, Donderdagavond gehouden, werd bijgewoond door 11 leden. Mr. GORSIRA had kennisgegeven verhinderd te wezen en de heer HELDEWIER VIGNON kon wegens ziekte de zitting niet bijwonen.

Nadat de notulen waren voorgelezen en goedgekeurd, maakte de Voorzitter bekend, dat was ingekomen een O. V. tot strekking hebbende om stoomschepen in vaste vaart op de eilanden der kolonie buiten Curaçao vrijstelling te waarborgen van scheepsrechten, welke op die eilanden worden geheven. (Dit Ontwerp werd door ons reeds besproken.)

Op een vraag des Voorzitters, of dit ontwerp onmiddellijk behandeld kon worden, of naar de Afdeelingen moest verwezen worden, vroeg de Onder-voorzitter, de heer J. MÖLLER, 't woord en stelde voor, dit ontwerp eerst in de afdeeling te behandelen, omdat vroeger, in 1894, ook door den Kol. Raad een Ontwerp werd goedgekeurd, dat betrekking had op de scheepvaart naar St. Martin, maar nooit tot uitvoering was gekomen. Hij vond het daarom raadzaam eerst in de afdeelingen hierover te beraadslagen. Het voorstel van den heer J. MÖLLER werd aangenomen. Wat wij erg jammer vonden, daar dit Ontwerp nog al spoed eischte, omdat reeds de volgende week de *Tilles* haar eerste reis naar Aruba zal maken. Wat hadde het nu niet een uitstekenden indruk gemaakt, als van het eerste oogenblik af reeds vrijdom aan de nieuwe vaart verzekerd had kunnen worden. Aruba had dan gevoeld, dat de Raad ook de belangen van dat eiland wil behartigen. Waarom niet met een flink woord een dergelijk Ontwerp begroet als een teeken, dat er vooruitgang is te bespeuren, minstens op Aruba, en niet overal malaise heerscht. Maar de Raad was erg lusteloos gestemd. Het Ontwerp tot wederoprichting der Kamers van Koophandel werd zonder hoofdelijke stemming afgehamerd. En dat, terwijl de Gouverneur in zijn *M. v. A.* toch andere wijzigingen heeft voorgesteld dan de *Afdeelingen meenden.* Waarom motiveeren de leden hun stem toch niet! Best mogelijk, dat men door de argumenten van den Gouverneur overtuigd is; maar laat men dit zeggen en duidelijk maken, opdat het publiek, wanneer het nimmer iets van de leden hoort, zich niet ga afvragen: of die leden wel een persoonlijke overtuiging hebben?

Postspaarbank.

In *De Cur. Courant* van gisteren heeft de Gouverneur een Verordening afgekondigd, dat de Postspaarbank in werking zal treden op 1 April a. s. Wij juichen deze Verordening van ganscher harte toe, en voorspellen er veel goeds van.

Een moeilijkheid kunnen wij echter niet oplossen. Doordat de Kol. Raad den post schrapte, waarbij het traktement der districtmeesters werd vermeerderd, ook om de vermeerdering van werkzaamheden aan de uitvoering dezer Verordening verbonden, zien wij niet in, hoe dit nu gaan moet. Zullen de districtmeesters nu zonder verhooging van traktement of zonder toelage, nu toch deze vermeerderde werkzaamheden moeten verrichten?

Met vreugde begroetten wij nog een andere Verordening waarbij ook een postspaarbank werd opgericht „op het kantoor van den Districtmeester van het dorp Rincon op Bonaire."

Voor dit besluit zijn wij den Gouverneur oprecht dankbaar

Aloecultuur.

Het gouvernement is begonnen op Bonaire een stuk grond in cultuur te brengen voor aloë. Bij wijze van proef is een oppervlakte van één Hectare woeste grond schoon gemaakt en wordt nu met jonge plantjes bepoot. Vallen de onkosten mee, (en deze zullen zeker wel niet tot minder gereduceerd kunnen worden), dan bestaat er plan, nog meer gronden voor dezelfde cultuur in exploitatie te brengen. Het is tevens een uitstekende werkverschaffing. Want bijna 30 menschen hebben er ongeveer een week lang werk gevonden.

Het terrein bevindt zich in de nabijheid van Rincon. De bedoeling is, later den oogst dier aloëvelden telkens aan den meestbiedende te verpachten. Het gouvernement mag zich gelukkig rekenen in den tegenwoordigen districtmeester, den heer C. CADIÈRES, den rechten man op de rechte plaats gevonden te hebben, een oud-planter bovendien, die zijn vak verstaat, die met ware zelfopoffering, ijver en tact zijn veelomvattende taak voor een karig loon verricht. Ook dit werk kon weer aan geen betere leiding worden toevertrouwd.

Dammen.

Bij wijze van proef, (om schatting te kunnen maken van het geheele werk) is men op Bonaire in de nabijheid na Curuburu begonnen een prachtstuk van een dam alvast voor een gedeelte aan te leggen. Het terrein leent zich uitstekend voor damaanleg, maar vereischt tevens, dat het werk van een bijzonder stevige constructie is. Het is te hopen, dat ook Rincon een groot centrum van bevolking, ook nog dit jaar in dezelfde gunst zal deelen, zij het ook op minder kostbare wijze.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Brieven en briefkaarten:

Filomena Bentura, Karel Jourdam, Mercelina Pataca (2), Karla Kalmin (2), K. Kalmet, I. Killing (4), Willem Kuru, Merceli Rynaldus, Giermo Satalme en Nana Warantonia.

Aangeteekend stuk geadresseerd aan Morris de Marchena

Niet voor bestelling vatbaar een drukwerk geadresseerd aan Mozes de Sola & familia.

* *
*

De met den Nederlandschen paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* naar Saba, St. Eustatius en St. Martin N. G., te verzenden brieven worden op den 11^{n}. dezer om 12 M. gesloten.

Mijnontginning.

De exploitatie der zwavelmijnen op Saba schijnt toch een feit te zullen worden. Mr. PAGE is reeds naar Engeland om machinerieën aan te koopen; begin Mei wordt hij terugverwacht en zullen de werkzaamheden beginnen.

Katoen.

Dr. v. HALL schrijft over deze cultuur voor Curaçao als volgt:

Waar in Suriname de groote hoeveelheid regen, welke jaarlijks valt, zeker een groot, ofschoon geen onoverkomelijk bezwaar, voor de katoenteelt zal zijn, daar zal men in Curaçao de bezwaren, die de geringe regenval met zich meebrengt, moeten zien te overwinnen; en het is te verwachten, dat dit mogelijk zal zijn.

Immers de katoen groeit op Curaçao in bijna alle eenigszins gunstig gelegen plaatsen in het wild. Op alle laaggelegen plekken, met name in de hofjes, ziet men katoenplanten wild opschieten en dit is zeker een aanmoedigend verschijnsel.

In Curaçao werd in vroeger jaren trouwens een katoen geteeld, welke onder de beste soorten gerekend werd, die toen op de markt kwamen. Wel is waar liggen die tijden ver achter ons [het was vooral in het einde der achttiende eeuw, dat de katoenteelt in Curaçao bloeide] en de eischen, die men intusschen aan het product is gaan stellen, zijn hooger geworden. Toch is het een bewijs, dat de katoenplant op Curaçao tieren wil, want er bestaat geen reden om aan te nemen, dat sedert dien tijd het klimaat veel veranderd is, al wordt die bewering dikwijls geuit.

Er wordt wel eens opgegeven, dat voor katoenteelt de jaarlijksche regenval niet minder mag bedragen dan 1000 mM. De vroegere katoencultuur op Curaçao bewijst echter reeds, dat die bewering onjuist is. Maar ook thans wordt nog in vele streken met een geringeren regenval katoen gekweekt, zoo b. v. in de Central Provinces van Voor-Indië waar op verschillende plaatsen niet meer dan 750 mM. regen jaarlijks valt, en in het Presidentschap Madras, waar de regenval nog geringer is en varieert tusschen de 250 en 750 mM. Ook in Egypte, waar de jaarlijksche regenval op vele plaatsen nog beneden de 250 mM blijft, vindt de teelt bijna uitsluitend met irrigatie plaats.

Deze feiten geven zelfs aanleiding tot de bewering, dat weinig planten zulk een geringe waterbehoefte hebben als de katoen.

Wel is het echter zeer waarschijnlijk, dat op Curaçao de teelt niet zal kunnen plaats vinden, zonder irrigatie toe te passen.

Uit den aard der zaak is de irrigatie op Curaçao een geheel andere dan in Egypte of Voor-Indië. Hier immers vindt zij plaats door de overstrooming van groote rivieren, terwijl men op Curaçao slechts putwater tot zijn beschikking heeft. Dit water is niet in zulke hoeveelheden te verkrijgen als rivierwater en men zal er steeds rekening mee moeten houden, de cultuur zoo in te richten, dat men met de kleinst mogelijke hoeveelheid water toekomt.

Muziekuitvoering.

Woensdag 8 Maart a. s. om 7½ uur muziekuitvoering op het Molenplein (Overzijde).

Onze financien.

Wij zijn ten volle overtuigd, dat het in de eerste maanden van het jaar, vooral nu de begrooting vroeger moet worden ingediend, buitengewoon druk is aan de Administratie van financiën. Het is derhalve volstrekt niet onze bedoeling eenige aanmerking te maken over het nog niet verschijnen van de staten der *inkomsten* gedurende het laatste kwartaal op de eilanden Bonaire, Aruba, St. Martin, St. Eustatius en Saba.

Echter wil het ons voorkomen, dat deze staten toch niet langer kunnen wachten, nu de nieuwe begrooting weer wordt ingediend en een algemeen overzicht over den financieelen toestand der Kolonie allernoodzakelijkst is voor een juiste beoordeeling der *uitgaven*, voorkomende op de nieuwe begrooting. Wij hopen, dat er de volgende week gelegenheid zal wezen om deze staten te publiceeren.

Werkvolk Suriname.

Wij begrijpen maar niet, waarom ditmaal de werving van werkvolk voor Suriname zoo geheim is gehouden. Als bij toeval viel ons nu weer een aanplakbiljet, bestemd voor de buitendistricten, in handen. Opnieuw moest er volk worden geworven, 60 hier en 40 op Aruba.

Het contract duurt een vol jaar na aankomst te Paramaribo, op zijn hoogst kan het 13 maanden duren, maar niet langer. Nu 't is ook lang genoeg.

Wij zullen maar niet veel woorden meer verspillen aan deze geforceerde emigratie, het is nu eenmaal een feit. Wel echter meenen wij het Bestuur in overweging te mogen geven of het niet veel raadzamer was het volk van St. Martin, dat nu ieder jaar onder vreemde vlag werk gaat zoeken, onder Nederlandsch toezicht en bescherming te houden. Zou het ook niet mogelijk wezen *immigratie* op St. Eustatius te beproeven? Dat vruchtbaar stukje gronds schijnt over te weinig werkkrachten te kunnen beschikken, en St. Martin en Curaçao schijnt nog wel eenige leegloopende arbeiders over te hebben. Waarom toch onze krachten versnipperd, terwijl wij zelf nog zooveel krachten noodig hebben om ons wat op te werken? De andere eilanden behooren ook tot de kolonie. Vanwaar de welvaart komt, is hetzelfde, maar gloeit er iets, dat men dit aanvure om met vollen stoom vooruit te komen.

Donderdagmorgen was het een geloop naar het fort alsof er een landverhuizing van honderden moest plaats hebben. Half twee hadden de arbeiders hun voorschot ontvangen en werden nu door moeder, vrouw, of kinderen vergezeld naar de boot, om in die weinige oogenblikken nog te trachten, wat van die 25 Gld. los te krijgen. Ongetwijfeld werd dit voorschot niet eerder uitbetaald om misbruik van sterken drank tegen te gaan. Dit was een uitstekende maatregel onder dit opzicht, maar omdat de arbeiders zich nu onmiddellijk aan boord moesten begeven, hadden vele familie-leden geen gelegenheid om afscheid te nemen, of geld te vragen, dat nu van boord af hun moest worden toegeworpen en de arbeiders zelven konden zich hier niet van de noodige kleederen voorzien. De gulden weg ligt in het midden.

De 40 arbeiders van Aruba kwamen om 2 uren aan en werden onmiddellijk aan boord van de K. W. I. M. getransporteerd.

Uit Bonaire schrijft men ons nog een enkele aanmerking. Eerst nadat het volk zijn voorschot had ontvangen en geteekend had, werd het contract voorgelezen. Dit is toch zeker de ware gang van zaken omgekeerd.

Ook meenen wij voor een volgend maal er op te mogen aandringen, dat duidelijk in het contract worde aangegeven, dat op Zon- en feestdagen niet gewerkt behoeft te worden en deze rustdagen, in de gewone gevallen, niet onder de werkdagen worden begrepen. Verleden jaar was dit punt een aanleiding tot misverstand misbruik en ontevredenheid.

BIJBLAD

VAN DE

„Amigoe di Curaçao."

Zaterdag, 4 Maart 1904.

No. 1106.

Kerkelijke Berichten.

Woensdag ll. was het vijf en twintig jaren geleden, dat de Eerw. Zusters JOACHINA, DONATA en WULFRANA zich door de plechtige Geloften voor eeuwig aan God verbonden.

Soeur JOACHINA, Directrice van 't meisjes-weeshuis, vierde haar feest te midden harer mede-zusters op Habay. Mgr. VAN BAARS droeg de H. Mis van dankzegging op. Tegen half tien togen allen naar het Weeshuis, waar de weesjes met ongeduld haar Moeder verbeidden. Bij het binnentreden in de rijk versierde feestzaal klonk een driestemmige welkomsgroet, waarna in proza en poësie de verschillende gelukwenschen elkander opvolgden. Treffend was het te zien, hoe dankbaar de weesjes waren en hoe diep geroerd, toen zij zongen: „Wij allen zijn nog veel te klein, om zonder Moeder reeds te zijn." Sommigen snikten het plotseling uit, alsof zij de volle smart voelden, welke onder deze woorden verborgen ligt.

Toen kwamen de presenten in allerlei vormen en kleuren, kant–, knoopen haakwerk, alles fijn en net afgewerkt, en tal van andere geschenken, te veel om op te noemen.

Den volgenden dag, was het feest voor de Oud–wezen. Des ochtends gezongen H. Mis in de kapel van 't weeshuis en na het gezamenlijk ontbijt, de felicitatie. Daar was jong en oud vereenigd; ook getrouwde vrouwen kwamen nog hun dankbaarheid toonen voor de uitstekende opvoeding in het weeshuis genoten. Vele, mooie geschenken brachten ook zij, maar het schoonst was wel hun dankbaarheid, waarmede zij zoo echt kinderlijk deelnamen aan het huiselijk feest van Moeder.

Een stichting, welke op zulke vruchten kan wijzen, toont wel goed en nuttig werkzaam te zijn.

Soeur DONATA, onderwijzeres op de school aan de haven, vierde haar feest in het St. Martinus-Gesticht. De gezongen H. Mis werd bijgewoond door zeer vele kinderen, die nog steeds genieten van haar degelijk onderwijs. Ook vele ouderen van dagen, die door de goede zorgen van deze Eerw. Zuster onderricht werden in den godsdienstleer, en daardoor geholpen om beter hun verplichtingen na te komen, zullen Haar op dezen dag niet hebben vergeten. Na eerst in de versierde school de gelukwenschen der kinderen te hebben ontvangen, ging de feestelinge met de Soeur Superieure naar Habay om daar gezamenlijk met Soeur JOACHINA feest te vieren.

Soeur WULFRANA is verbonden aan de school op de Playa van Bonaire. Berichten over de feestviering aldaar hebben wij nog niet ontvangen, maar wel weten wij, dat zij een degelijke onderwijzeres is, door wier ijver vooral de school op de Playa tot grooten bloei gekomen is en het onderwijs op zulk een hoogte gebracht, dat het de vergelijking met de Gouvernementsschool gerust kan doorstaan.

Reunion San Hose.

De St. Jozefsgezellen–vereeniging van de Overzijde heeft deze week een reeks schitterende uitvoeringen gegeven. Maandagavond was het voor Monseigneur, de Clergé en de weldoeners der Vereeniging. De uitslag heeft de verwachting verre overtroffen. *De komst des Messias'* werd ons afgebeeld in historische tafereelen van levende beelden, kunststukjes van groepeering, waard om door een meesterhand op het doek te worden gebracht. Onder de verzen, die gezongen werden om de beteekenis der tafereelen toe te lichten, waren zuivere pareltjes van echte, gevoelvolle poësie verborgen, die ons opnieuw het verlangen deden uiten: Mocht Pater v. D. PAVERT er toch eens toe overgaan ook eenige profane volksliederen te dichten. De heer J. DE POOL zal ongetwijfeld gaarne als componist zijne medewerking verleenen. Deze uitvoering toonde weer opnieuw, dat hij veel gevoel voor muziek heeft.

Het is ons onmogelijk alle tafereeltjes te beschrijven, maar de kleine herdersjongen met zijn wit-wollig lammetje heeft ons hart gestolen; dat was een en al natuur en vol gevoel.

St. Jozef verdient als levend beeld onzen bijzonderen lof. Zijn type was onovertrefbaar, zijn houding allerwaardigst.

Tot verdere bijzonderheden mogen wij niet afdalen.

De St. Jozefs–gezellen hebben getoond volgzame leerlingen te wezen van een uitstekenden meester.

Dergelijke uitvoeringen bezitten zeer veel opvoedende kracht en brengen de kunst onder het volk. Wij hopen ze ieder jaar te mogen bijwonen, Kersttafereelen in den Advent of den kersttijd, lijdenstafereelen in den Vastentijd. En dan van tijd tot tijd nog een echt Volksconcert, om ook het lied te brengen onder het volk en daarmede hun dagelijksch leven te verheffen en te vervroolijken.

Landbouwkundige in Curacao.

In de kolonie Curaçao is te vervullen het ambt van tijdelijk landbouwkundige, waaraan verbonden is eene bezoldiging van f 4000 jaars, ingaande den dag van inscheping naar de kolonie.

Sollicitanten zullen zich per gezegeld en gefrankeerd te verzenden verzoekschrift vóór 1 Maart e.k. hebben te wenden tot den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, te 's Gravenhage, onder overlegging van bewijzen van bekwaamheid en van voldoening aan de wet op de nationale militie.

Buitenland.

VENEZUELA.

De storm begint te luwen. De heeren DALTON en C°. zonden via Cristobal Colon een telegram aan Mr. WHARTON, agent der Orinoco–lijn op Trinidad, waarin werd medegedeeld, dat het Gouvernement van Venezuela verlof had gegeven om op het stoomschip *Delta* goederen over te schepen, komende van Europa of New-York en bestemd voor Ciudad Bolivar.

De politie-maatregel schijnt althans voor deze kolonie langzamerhand te worden opgeheven.

SANTO DOMINGO.

President ROOSEVELT mag zijn vleugelen niet zoo ver uitstrekken, als hij wel zou wenschen. Nauwelijks is het traktaat met President MORALES geteekend, of de Senaat maakte aanmerking, dat de President der Vereenigde Staten zijn bevoegdheid was te buiten gegaan. De Senaat was niet gehoord, wat toch rechtens had moeten geschieden. Nu heeft de President een nieuw traktaat der Senaat aangeboden.

Advertentien.

Adverteer steeds

IN

Amigoe di Curaçao

het meest gelezen der hollandsche bladen in onze kolonie.

Alimento Sano y Puro.

¡Qué pan más agradable es éste! ¡Qué suave, qué ligero, qué grato al paladar!

"En cambio ¡qué pesado, agrio, duro y repugnante es aquél otro! Y sin embargo, los mismos ingredientes se han usado en la fabricación de ambos; la diferencia está en que de los dos panaderos, uno supo hacer la combinación con arte, esmero y habilidad, y el otro, falto de experiencia, hizo una chambonada. Scott & Bowne poseen la habilidad, la maña inimitable de hacer la

Emulsión de Scott

de manera que resulte grata, pura y perfecta. Casi todos la pueden tomar, sin la menor repugnancia.

Otros han procurado hacer una Emulsión parecida, pero en vano, por no poseer ese arte. Tal vez usen los mismos ingredientes, pero no saben mezclarlos para que produzcan los mismos resultados.

Médicos y pacientes reconocen universalmente el valor inmenso del Aceite de Hígado de Bacalao desde hace más de un siglo. En la forma de una Emulsión grata y aceptable y combinado ingeniosamente con los Hipofosfitos, como se halla en la Emulsión de Scott, los enfermos tienen una medicina-alimento insuperable para reforzar la sangre y reconstituir el cuerpo desgastado del tierno niño ó del adulto.

SCOTT & BOWNE, Químicos, New York.
De venta en las Boticas.

Es importante exigir la etiqueta del hombre con el bacalao á cuestas por haber "conspiradores contra la salud pública" que llenan con cualquier menjurge los frascos vacíos de la legítima de Scott.

Bekendmaking.

JULIO EUSTAQUIO ROSA HERRERA en GILBERTO RAFAEL EDUVIGIS ROSA HERRERA, beiden kooplieden wonende op Bonaire, hebben een vennootschap aangegaan, die onder de firma

Herrera Hermanos

handel zal drijven in alles wat betreft den in- en uitvoerhandel gedurende den tijd van tien achtereen volgende jaren van af den eersten Maart negentien honderd en vijf.

Beide vennooten hebben de bevoegdheid voor de vennootschap te handelen en te teekenen, echter voor het ter leen ontvangen van gelden, ten behoeve of laste der Vennootschap, is goedkeuring van beide vennooten vereischt.

JULIO HERRERA.

GILBERTO HERRERA.

Deze vennootschap is aangegaan bij onderhandsche akte van den eersten Maart negentien honderd en vijf, bij uittreksel ingeschreven ter Griffie van het Kantongerecht op het eiland Bonaire.

De inteekening is opengesteld op den 39n. Jaargang van

DE KATHOLIEKE ILLUSTRATIE

De agent,

Alfredo F. Sintiago.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van den 12den October 1903 t/m den 2den Maart 1904, onder N°. 1 R t/m N°. 5000 R zal plaats hebben op DONDERDAG den 23sten Maart a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 1sten Maart 1905.

De Voorzitter,
A. JESURUN.

TE KOOP

BIJ

JOHAN DE LEON,

WATERKANT, WILLEMSTAD.

Schrijf–, plak–, behangsel–, boudoir– en pakpapier, enveloppen in alle soorten en grootten, Perry-pennen (extra- fine points), copieer–, merk–, roode en zwarte inkt, potlooden van het zeer gezochte merk „Eagle", schoolschriften, visite-kaartjes en verder alle soorten kantoor- en schoolbehoeften.

Waarschuwing.

Ter voorkoming van diefstallen, van geiten, hout, zand en steenen op de plantage Sta. Barbara, wordt hierbij aan allen, die niet voorzien zijn van een door den ondergeteekende afgegeven permit, uitdrukkelijk en op straffe rechtens verboden zich op welke wijze en onder welk voorwendsel ook te begeven op de gronden of wateren behoorende tot reeds gemelde plantage.

Curaçao, 2 Maart 1905.

De Administrateur,
T. N. C. PANDT.

Federico en Arturo Perret Gentil,

ADMINISTRATEUR en DIRECTEUR

VAN DE

STALHOUDERIJ (Cochera) „LA AURORA"

bevelen hunne rijtuigen aan het geachte publiek van Curaçao aan, met mededeeling dat degenen, die gebruik maken van die rijtuigen het voorrecht hebben de beroemde plantage Groot St. Joris te bezoeken, waar zij kunnen wandelen en zich baden zonder extra betaling.

Telefoon van de Stalhouderij N°. 27. Ook wagens te bevragen in het kantoor, Willemstad, Telefoon N°. 58.

C. M. t. B. v. L. V. Z. en V.

Van wege de Maatschappij zal worden opgericht een Cursus tot het aanleeren van 't vlechten van fijne strooihoeden. Zij, die genegen zijn tegen nader te betalen vergoeding onderwijs aan dezen cursus te geven, worden uitgenoodigd zich aan te melden bij het Bestuur der Maatschappij.

Curaçao, 17 Febr. 1904.

Het Bestuur vnd.
Voorzitter, H. H. R. CHAPMAN,
Secretaris. G. B. DUSSEL,

SIGAREN.

DE FIRMA

Ph. de Ruiter en Zoon

— TE —

CULEMBORG (Holland)

wenscht in contact te komen met soliede afnemers voor de leverantie van twee in West-Indië reeds zeer in trek zijnde merken.

Levering franco aan boord Amsterdam. Betaling contant. Een proefzending 200 stuks in blikverpakking (twee merken) wordt franco per post gezonden na ontvangst van postwissel van vijf gulden.

LA DICHA EN EL HOGAR.

Elixir de Capuchino,

PREPARADO POR

H. SUELS,

Miembro de la Faculitad Médica de los EE. UU. de Venezuela, Premiado con medalla de oro en la Exposición Industrial de Valencia. (Carabobo) 1901 y Universal de St. Luis, EE. UU. de América 1904.

Para la completa curación de:

La anemia, abatimiento, vértigos, languidez, palpitaciones color pálido, extenuación, empobrecimiento de la sangre, etc, etc. etc.

Agentes en Curazao,
DE LANNOY & Cª.
OTRABANDA,
BOTICA CENTRAL.

DAGELIJKS

Zuivere, Versche

MELK,

zoowel van koeien als geiten, tegen 25 cts. per kan.
Te bevragen bij J. S. JOUBERT op den berg.
Bij geregelde aanvrage wordt de melk aan huis bezorgd

DE ECHTE CURAÇAO-LIKEUR

GEDISTILLEERD DOOR

JOUBERT & Co.

van uitgezochte versche *Curaçaosche* Oranjeschillen. Bekroond met 1sten Prijs, de Zilveren medaille, op de Koloniale Tentoonstelling, Mei 1904,

Te verkrijgen in de
Botica Nacional
Otrabanda.

VERSCH ZAAD

— VAN —

YELLOW BRANCHING DOUROH

op de Koloniale Tentoonstelling bekroond met Eersten prijs,
V. Z. Medaille,

kan nu nog met succes geplant worden.

Te bekomen bij
J. H. E. JOUBERT,
tegen 20 cts. per kan.

Ook te bevragen op de plantages Barber en Wacao, alsmede ten huize van den heer J. S. JOUBERT op den berg.

Algemeen Nederlandsch Verbond.

Het Bestuur van de Groep „Nederlandsche Antillen" maakt bekend, dat het Hoofdbestuur besloten heeft voor den tijd van 4 à 5 jaar twee studiebeurzen elk à ƒ 500 beschikbaar te stellen voor Curaçaosche jongelieden, ten einde zich in Nederland in de eene of andere richting te bekwamen.

Ouders of voogden, welke hun zoon of pupil voor deze studiebeurzen wenschen in aanmerking te brengen, worden verzocht zich vóór den 1en April 1905 schriftelijk te wenden tot den 2en ondergeteekende, met vermelding van het doel, waarvoor de beurs wordt verlangd.

Namens het Bestuur.
De Voorzitter,
J. P. E. GAERSTE.
De Secretaris.
J. A. SNIJDERS. JR.

Fotografia Soublette.

Este muy conocido Taller ofrece de nueve sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las ultimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO:

De 8 A. M.—4 P. M.

DE FIRMA

JOUBERT & Co.

brengt hierbij ter kennis van hare begunstigers en het publiek, dat zij hare apotheek, de

Botica Nacional,

wegens uitbreiding, op heden overgebracht heeft naar het huis N° 23 in de Breede straat, Overzijde, waar vroeger de Apotheekerszaak van de Firma H. EVERTSZ Cz. & Cº. gedreven werd.

Curaçao, 13 Februari 1905.

Gewichtig !!

Het Trappisten-Bier uit de Bierbrouwerij de „Schaapskooi" Tilburg, is met alle zekerheid het gezondste en voedzaamste bier, dat hier ingevoerd wordt. Door zijn gebruik houden Dames en Heeren hunne goede gezondheid en de mooie kleur; vooral voor Europeanen is genoemd bier zeer aan te bevelen.

Te bekomen tegen zeer matige prijzen bij

J. VAN KLEUNEN,
BEERSALOON,
OTRABANDA.

LONGMAN & MARTINEZ
NEW YORK, U. S. A.
De Venta Por Las Ferreterias y Almacenes de Viveres.

SIGAREN.

DE LANNOY & Co. (*Botica Central*) hebben steeds voorhanden een ruim assortiment sigaren van diverse merken, waaronder het zoo algemeen gewilde merk Odalisca (echt !!)

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1905.	Carcas.	Zulia	Philad	Marcb.	Carcas.	Zulia
Vertrekt van NEW-YORK	Jan. 7	Jan. 14	Jan. 21	Jan 28	Feb. 4	Feb. 11
Komt aan te SAN JUAN	12		26		9	
Vertrekt van „	13		27		10	
Doet CURAÇAO aan	15		29		12	
Komt aan te LA GUAIRA	16	21	30	Feb. 4	13	18
Vertrekt van „	18	22	Feb. 1	5	15	19
Komt aan te PTO. CABELLO	19		2		16	
Vertrekt van „	20		3		17	
Komt aan te CURAÇAO	21	28	4	6	18	20
Vertrekt van „	22	30	5	13	19	27
Doet LA GUAIRA aan	23		6		20	
„ PONCE		Feb. 1		15		Maar 1
„ SAN JUAN „	25		8		22	
Komt aan te NEW-YORK	30	7	13	21	27	7

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia.
Vertrekt van CURAÇAO	Jan. 16	Jan. 23	Jan. 30	Eeb. 6	Geb. 13	Feb. 20
Komt aan te MARACAIBO	17	24	31	7	14	21
Vertrekt van „	20	28	Feb. 3	11	17	25
Komt aan te CURAÇAO	21	29	4	12	18	26

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.